

Praktična
gradiva za delo
v župnijah

NAŠA PASTORALA

K

Kazalo

- 1 **Uvodnik**
- 2 *Mojca Bertoncel*
Si upamo?
- 4 *Brigita Perše*
**Razmišljanje duhovnikov
o položaju laikov v Cerkvi**
- 7 *Marija Maučec Suša*
**Zakonci in družine,
bodimo sol in kvas v našem vsakdanu!**
- 10 *Tone Česen*
Mladi v občestvu
- 12 *Andrej Šegula*
**Kaj imajo skupnega sol, luč in
laik na Slovenskem?**
Mesto in vloga laikov od II. vatikanskega koncila do danes
- 16 *Dani Siter*
Laik – voditelj v duhovnem gibanju
- 18 *Aleš Primc*
Duhovnik kot oče

NAŠA PASTORALA je priloga *Sporočil slovenskih škofij*.

Izdaja jo: Pastoralna služba Nadškofije Ljubljana.

Odgovarja: Igor Dolinšek.

Uvodnik

Pastoralni tečaj za duhovnike je za nami, Pastoralni tečaj, ki omogoča udeležbo večini naših laičkih pastoralnih sodelavcev, pa sledi v soboto, 4. oktobra. Pred vami je nova številka Naše pastorale, ki vsebuje razmišljanja na temo usmeritve naše škofijske pastorale v letošnjem pastoralnem letu, kar je v pogovorni obliki nakazal že septembrski Pastoralni tečaj v Zavodu svetega Stanislava.

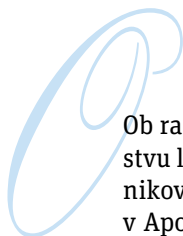
Letošnji pastoralni poudarek izhaja iz izkušnje preteklega pastoralnega leta, ko smo duhovniki skušali ozavestiti svojo voditeljsko vlogo in poslanstvo v občestvu. Duhovnik se nikakor ne more odpovedati svoji poklicanosti, ki jo je prejel v zakramentu svetega reda, kot se podarjeni krstni in sebi lastni življenjski poklicanosti ne more odpovedati laik. Oba sta bila ustvarjena za to, da postaneta to, kar sta – to, za kar ju je Bog ustvaril in namenil.

Ozaveščanje poslanstva »laika kot voditelja«, kar je bil tudi naslov letošnjega Pastoralnega tečaja, je priložnost za prepoznavanje, kje vse se lahko laik polno uresniči v svojem poslanstvu, kot tudi kje vse se duhovniki in laiki pri pastoralnem delu in prinašanju evangelija v svet lahko dopolnjujemo. Cerkev samo z občestvenim iskanjem izpolnjuje svoje poslanstvo. Vsako ponovno zavedanje, stalno iskanje in potrjevanje v občestvu je pot od »zunanjega kristjana« (dajanja prednosti službi pred občestvom in karizmami, gospodovalnosti pred dejanji) h »kristjanu v svetu« (skupno iskanje, služenje in pričevanje živega Kristusa).

Kar nekaj poguma potrebujemo za pastoralno spreobrnjenje, ki nas obnavlja za dialog, služenje drug drugemu: laik duhovniku, duhovnik laikom, tako v Cerкви in družbi. Naj vam pri tem pomagajo tudi naslednji članki pastoralnih uslužbencev in referati s Pastoralnega tečaja.

Si upamo?

dr. Mojca Bertoncec

Ob razmišljanju, kako se v letu posvečenem poklicanosti in poslanstvu lotiti pričujočega prispevka o medsebojnem sodelovanju duhovnikov in laikov, mi je pred oči stopila podoba prve Cerkve, opisana v Apostolskih delih. *»Množica teh, ki so sprejeli vero, je imela kakor eno srce in eno dušo«* (Apd 4,32). Morda bo kdo rekel, da je ta podoba pač idealizirana, a bi težko dvomili v njeno verodostojnost, sploh če pomislimo na druge zapise v novozaveznih besedilih z opisi prvih kristjanov, ki ne varčujejo s kritikami na račun tistih »vernikov«, ki niso živeli v skladu s tem, kar je Jezus v času svojega javnega delovanja učil.

Pogonom, med katerimi so živeli prvi kristjani (ki so bili daleč od tega, da bi se strogo delili na duhovnike in laike), niso oznanjali samo s svojimi besedami, ampak s svojim življenjem, nedvomno tudi z nesebično medsebojno pomočjo in služenjem drug drugemu. O tem, kako očitno je to bilo, priča hitro in nalezljivo širjenje krščanstva.

Ne bom se ustavljala ob tem, kako je v zgodovini prihajalo do večjega ali manjšega neskladja med duhovniki in laiki ter tem, kako sta se krivulji medsebojnega sodelovanja enih z drugimi med seboj približevali in oddaljevali. Pomembno se mi zdi predvsem zavedanje enih in drugih, da smo vsi poklicani k služenju drug drugemu, k medsebojnemu spoštovanju, k svetosti, ki je zakoreninjena v zakramentu svetega krsta. Prizadevanje za svetost seveda ni združljivo ne z napuhom ne z zavistjo ne s podcenjevanjem, preziranjem ali zavračanjem drug drugega ...

Kot pravi Janez Pavel II. v posinodalni spodbudi o krščanskih laikih, je za zagotovitev in pospeševanje rasti občestva Cerkve potrebno, da *»pastirji prepoznajo, da je njihova služba do korenine usmerjena k služenju vsemu božjemu ljudstvu (prim. Heb 3,1), s svoje strani pa morajo tudi krščanski laiki prepoznati, da je službeno duhovništvo neobhodno potrebno za njihovo življenje in za njihovo udeležbo pri poslanstvu Cerkve.«* (CL 22)

Kjer se duhovniki in tudi laiki tega zavedajo, so težave pri medsebojnem sodelovanju veliko manjše, odnosi pristnejši in sadovi skupne-

ga služenja obilni. Kjer te zavesti ni, je nasprotno veliko osebne prizadetosti, ranjenosti, potlačenih darov, zaviranja ali zavračanja prizadevanj drug drugega, medsebojnega obtoževanja in oddaljevanja ... Vsekakor malo tistega, kar bi ne privlačilo le članov krščanskih občestev, kaj šele tistih zunaj njih.

Pogosto si na eni ali drugi strani mislimo, da bi bilo lažje delati z nekom drugim ... Ob tem pa spregledamo, da smo si podarjeni prav zato, da oboji rastemo tudi ob medsebojnem brušenju. Saj vsi vemo, da drug z drugim ni vedno lahko.

Tudi Jezus si za sodelavce ni izbral popolnih ljudi (takih, ki bi že vse vedeli, ki bi bili že usposobljeni, ki bi znali vse potrebno, ki bi bili uporabni in mu ne bi delali težav), ampak je za apostole poklical tiste, ki bi se marsikomu zdeli povsem neprimerni: grešni, neusposobljeni, preveč vročekrvni, »strašno pametni« in še kaj bi se našlo ... Toda on je tri leta vsak dan preživel z njimi, prenašal njihovo nepopolnost, počasnost in nesposobnost v razumevanju tega, kar jim je želel dati. Čeprav se jih je bolj malo »prijelo«, ni obupal nad njimi; ni dejal, da ima vsega dovolj; ni se skliceval na kanone, predpise in določbe, da bi jih zavrnil s hladnim pojasnilom, da pač niso primerni ... Nasprotno, zapuščen in nerazumljen od vseh je vztrajal kljub neuspehom in na koncu dal zanje svoje življenje. Koliko ga zmoremo v tem posnemati mi?

Ob vračanju k izvirom in prizadevanju za prevzemanje odgovornosti v medsebojnem služenju, ki ga v zadnjih letih imenujemo

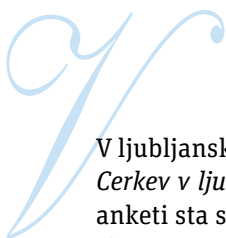
pastoralno načrtovanje, se na terenu srečujemo z zelo podobnimi okoliščinami. Tudi s kakšnim mnenjem, da je vse skupaj pretežko, da župnijski sodelavci niso primerno usposobljeni ... Molište, branje Svetega pisma, bogoslužje, skrb za bližnjega, prizadevanje za pravičnost, spravo in odpuščanje gotovo zahtevajo trud in zavestno odločitev, a niso in ne morejo biti težki (čudno bi bilo, če bi bilo tako), so pa gotovo v prvi vrsti kazalec, koliko je naše krščansko življenje res živo.

Ledino vedno orjejo tisti, ki so pripravljene biti sol in kvas in si ne želijo oznanjati samo z besedami, ampak s svojim zgledom. Tisti, ki se zavedajo, da pred Bogom ne štejejo funkcije, nazivi in časti, ampak prizadevanje za svetost, sprejemanje svoje omejenosti, omejenosti drugega in predvsem služenje drug drugemu. Tisti, ki so začutili, da pastoralno načrtovanje ni tehnika, ni postopek, ampak poslušanje Svetega Duha in zavestna odločitev, da kot kristjan odgovorim na njegovo povabilo; da želim svojo vero živeti zares in sem za to pripravljen tudi nekaj narediti.

Brez dobrih sodelavcev ni mogoče narediti veliko, zato smo na Pastoralni službi iskreno veseli velike zagnanosti in srčnosti številnih duhovnikov in laičkih sodelavcev, s katerimi skupaj pripravljamo prihodnja skupna usposabljanja za duhovnike in člane župnijskih pastoralnih svetov. Veselje nad posejanim semenom pa tudi nad lepimi sadovi tega prizadevanja spremlja zavedanje, da to, kar delamo, ni sad našega dela, ampak ustvarjalnosti Svetega Duha, ki si želi, da bi znali delati skupaj. Si upamo?

Razmišljanje duhovnikov o položaju laikov v Cerkvi

dr. Brigita Perše

V ljubljanski nadškofiji smo predlani med duhovniki izvedli anketo *Cerkev v ljubljanski nadškofiji čez deset let skozi oči duhovnikov*. V anketi sta se neposredno na laike nanašali dve odprti vprašanji, in sicer:

- Kakšno mesto in vlogo bodo morali imeti laiki v Cerkvi pri nas čez deset let?
- Kje pri laikih čutite največji minus, ki ga bodo morali nadoknadi za uspešno opravljanje svojega poslanstva v Cerkvi čez deset let?

Odgovore smo prejeli od 157 duhovnikov ljubljanske nadškofije, škofijskih in redovnih. Na osnovi ankete kaže, da bi bile v prihodnje na področju laikov potrebne naslednje usmeritve, ki pa jih lahko najdemo tudi kot usmeritve dokumenta *Pridite in poglejte (PiP)*.

Celostno (ne)oblikovani verniki

Duhovniki so pomanjkljivosti laikov navedli dokaj sorazmerno na vseh štirih področjih oblikovanja s tretjinsko omembo:

- Intelektualno področje (teološka izobrazba, strokovna podkovanost, razumevanje poslanstva Cerkve ...);
- Pastoralno področje (pomanjkanje odgovornosti za Cerkev, pomanjkanje »čuta«, da so Cerkev, pasivnost ...);
- Človeško področje (pomanjkanje zavzetosti, veselja, ponižnosti, vztrajnosti, nezgledno krščansko življenje ...);
- Duhovno področje.

Skratka, potrebna bi bila celostna formacija vernikov, kar pa pomeni, da ne zadošča zgolj, če jih pošljemo na en seminar.

Vzajemnost med duhovnikom in laikom

Anketa je pokazala, da so pomanjkljivosti laikov lahko odsev duhovnikovih pomanjkljivosti in obrnjeno. (Ista anketa je pokazala, da so pomanjkljivosti duhovnika sorazmerno navedene s skoraj tretjinsko omembo na štirih področjih: na intelektualnem, človeškem, duhovnem in fiziološkem – starost in bolezen.) Tovrstno razmišljanje neposredno potrjujejo tudi sledeče izjave anketirancev: *»Pri laikih so minusi podobni kot pri duhovnikih. - Več molitve, (...), več zaupanja ljudem, ki so zaupanja vredni.«* – *»Ne da bi bilo pri duhovnikih dosti drugače: globinsko izoblikovanje.«* – *»Pri laikih je isto kot pri duhovnikih Dovolj je znanja, premalo srca.«* – *»Pomanjkljivost je ista kot pri duhovnikih: Bog ni vedno na prvem mestu ...« ipd.*

To, da sta identiteta duhovnika in laika med seboj soodvisni, se Cerkev na Slovenskem dobro zaveda: *»Kolikor bo naš proces prebudil samo laike, ne bo prinesel zelenih sadov. Ključ je v uravnoteženem odnosu med kleriki in laiki.«* (PiP 105) Anketirani duhovniki pri sebi opažajo zlasti pomanjkljivosti v komunikaciji z laiki; da bodo morali spremeniti slog vodenja v smislu sestopa iz avtoritarnega sloga ...

Vsi so poklicani, toda ...

Čisto vsi anketirani duhovniki menijo, da bodo v prihodnosti laiki morali imeti v Cerkvi večjo vlogo, kot jo imajo danes. Precej jih je pripisalo, da je treba laike za večjo vlogo v prihodnosti že danes temeljiteje pripraviti, kot npr.: *»Morda je današnji čas obdobje za formacijo laikov, ki jih potrebujemo čez 10 let.«* – *»Laiki naj bi prevzemali pomembne naloge v župnijah; vendar bodo nujno potrebni usposabljanja za naloge, ki jih bodo prevzemali v Cerkvi.« ipd.*

Po mnenju duhovnikov bodo v prihodnosti področja laikov zlasti: kateheza oziroma verouk (22 %); gospodarstvo (21 %); vodenje skupin (18 %); pričevanje v družbi in domačem okolju z zglednim življenjem (10 %); bogoslužje (9 %); administracija (3 %) ... Ker navedene dejavnosti pomenijo predvsem debirokratizacijo oziroma razbremenitev duhovnikovega obstoječega dela, lahko sklepamo, da duhovniki vendarle gledajo na laike še preveč pod funkcionalnim vidikom, kot na neke vrste »mašilce lukenj«, ker sami tega ne zmorejo več. K vprašanju *»Kakšno mesto in vlogo bodo morali imeti laiki v Cerkvi pri nas čez deset let?«*, je vmesna pripomba enega izmed duhovnikov, češ da pri tem vprašanju daje poseben čar beseda *»moralni«*, *»kar daje slutiti, da bomo v spremembo mesta laika v Cerkvi prisiljeni, in ne, da to mesto laikom pripada že samo po sebi«*.

To pomeni, da je pri laikih in duhovnikih zelo potrebna sprememba mišljenja v luči ekleziologije 2. vatikanskega koncila, namreč da so tudi laiki Cerkev. Pospeševati poklicanost in poslanstvo laikov tako ostaja velik izziv za Cerkev na Slovenskem, ki ga je kot enega izmed petih izzivov prepoznal tudi PiP.

(Ne)živa občestva in laiki voditelji

Izkušnja kaže, da se v sekulariziranem okolju vera najbolj pogloblja v malih občestvih. Živa občestva so temeljni namen Cerkve na Slovenskem in hkrati eden izmed petih izzivov PiP.

Duhovniki so kot pomembno področje prihodnjega delovanja laikov v Cerkvi poleg verouka izpostavili vodenje skupin. Tudi dokument *Pridite in pogledjte* si je kot pomembno nalogo zadal, da bo potrebna »formacija laikov za delovanje v majhnih skupinah in prevzemanje odgovornosti za vodenje le-teh.« (PiP, str. 52) Tudi na ta način naj bi poživili občestva, in prav temu je posvečeno letošnje pastoralno leto.

Ker ekleziologija 2. vatikanskega koncila laikom omogoča tudi oblikovanje novih služb in s tem skupin, bi bilo v prihodnje (zlasti v mestnih župnijah) dobro razmisliti tudi o ustanavljanju novih vrst služb v Cerkvi na Slovenskem, ki niso obtežene s tradicionalnimi predstavami. Pri tem ne bi smeli pozabiti izobražencev, katerih število se nenehno veča.

Denar in laiški teologi?

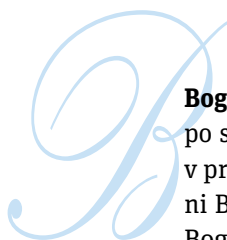
Sorazmerno veliko duhovnikov je izpostavilo problem, povezan s plačevanjem laikov ter neizkoriščenostjo potenciala diplomantov teološke fakultete: »Laikov ne znamo porabiti. Diplomanti teološke fakultete so za nas 'tujci'. Seveda pa je vprašanje, kdo in koliko jih bo plačeval.« – »Cerkev laikov (beri: diplomante teološke fakultete) že sedaj ne zna in noče porabiti.« – »Ni problem zgolj v laikih, ko večkrat pravimo, da nimamo dovolj izšolanih laikov za delo v Cerkvi. Celoten sistem je problem, saj s hibami ne omogoča razvoja. Tudi če imam izšolanega laika, kako naj ga pošteno plačam? (...) Potrebujemo torej vizijo.« – »Cerkev bo morala več prispevati honorarno za delo laikov in manj za stavbe!« ipd.

(Ista anketa je pokazala, da so duhovniki močno zaskrbljeni nad svojim finančnim stanjem oz. sistemom plačevanja z mašnimi intencijami v prihodnje, saj opažajo, da počasi umirajo tisti verniki, ki še »čutijo« s Cerkvijo, dajejo za sv. maše, podpirajo duhovnike.)

Na problem laiških teologov, katerim priznavajo vsi, da pomenijo bogastvo za Cerkev in družbo (PZ 397; PiP 109), so opozorili že mnogi. Zdi pa se, da vsi po vrsti, tudi PiP, ne dajejo nobenih smernic oziroma usmeritev za reševanje tega problema v prihodnosti.

Zakonci in družine, bodimo sol in kvas v našem vsakdanjiku!

Marija Maučec Suša

Bog nas je v življenje poklical kot moške in ženske. Ustvaril nas je po svoji podobi in sličnosti, z enakim dostojanstvom. Tako beremo v prvih dveh poglavjih Prve Mojzesove knjige, kjer se razkrije izvorni Božji načrt za družino. Ko je človek zlorabil svojo svobodo, ga je Bog izgnal iz raja, vendar z obljubo odrešenja. Tu srečamo prvi evangelij družine.

Po mnenju kardinala Walterja Kasperja izpostavlja Božji načrt tri temeljne trditve:

- **»Bog je ustvaril človeka po svoji podobi, po Božji podobi ga je ustvaril, moškega in žensko je ustvaril!« (1 Mz 1,27).** *Poslanstvo*, ki iz tega sledi: življenjska skupnost med moškim in žensko ter njunimi otroki je lahko srečna le takrat, če drug drugega razumejo kot dar, ki jih presega.
- **»Bog ju je blagoslovil in Bog jima je rekel: 'Bodita rodovitna in množita se'« (1 Mz 1,28).** *Poslanstvo*: Bog odgovornosti moškega in ženske zaupa najdragocenejšo, kar lahko podari, to je človeško življenje. Biološkemu rojstvu sledi socialno in kulturno rojstvo, ko otroka s posredovanjem vrednot uvajamo v življenje.
- **»Napolnita zemljo in si jo podvrzita« (1 Mz 1,28).** Moški in ženska sta skupaj *poslana* k odgovornemu odnosu za življenjsko okolje; ne le za družinski vrt, temveč za celotni planet in prihodnje rodove.

Lahko pritrdimo papežu Frančišku, ki pravi: *»Življenje se krepi, ko ga podarjamo in peša v osami in udobju. Ljudje, ki najbolje izkoristijo življenje, so dejansko tisti, ki podarjajo življenje drugim. Tu odkrivamo globoko zakonitost: življenje raste in zori, kolikor ga podarjamo za življenje drugih. Poslanstvo je navsezadnje to.«* (VE 10) Cerkev se povedanega zaveda, zato bosta družini posvečeni kar dve škofovski sinodi: izredna letos in redna prihodnje leto. Smo torej v procesu iskanja smernic na pastoralne izzive v okviru evangelizacije.

V pastoralnem letu 2014/15 bomo na Uradu za družino izpostavili naslednja področja:

Bližnja priprava na zakon

- Priprava in izdaja knjižice za zaročence;
- Študijsko izpopolnjevanje za duhovnike, ki predavajo pri pripravi na zakon;
- Srečanje vseh sodelujočih predavateljev.

Družinska pastorala

Zahvalno romanje prvoobhajancev in staršev na Brezje za dar eucharistije na prvo soboto v juniju. Pripravljalni odbor ga je skupaj z duhovniki letos organiziral prvič. Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem tistim duhovnikom, ki ste se skupaj s svojimi prvoobhajanci zahvalili Jezusu za vse darove ter se zaupno izročili njegovi in naši Materi Mariji. Želimo si in na tem bomo delali tudi v prihodnje, da postane to romanje tradicionalno. *Skupna hoja na romarske kraje in udeležba pri maši ali pobožnosti, ko vzamemo s seboj tudi otroke, je samo po sebi dejanje evangelizacije.* (VE 124)

Vabimo vas, da si ta dogodek vnesete v župnijski koledar že zdaj in nanj pravočasno pripravite starše, katehistinje in otroke.

Zakonska pastorala

Smernice za zakonske skupine za leto 2014/15

(program za 7 srečanj). Na ŠUD jih pripravimo vsako leto znova. Naša letošnja ponudba je morda nekoliko zahtevnejša; posega namreč k izviru naše vere (Sveto pismo) ter vabi k osvežitvi oz. poglobitvi vsebine o poklicanosti in poslanstvu zakoncev, staršev in družine. Vsak rod je namreč vedno znova postavljen pred nove izzive, ko moramo razločevati med množico ponudb in izbrati tiste, ki so v skladu z evangeliem. Vabljeni, da nam sporočite svoje vtise na naslov: Urad.za.druzino.lj@rkc.si.

Razširjanje in promocija naravnega načrtovanja družine Sensiplan

Zakonci so poklicani, da živijo dar rodovitnosti v skladu z Božjim načrtom. Cerkevno učiteljstvo priporoča uporabo na-

ravnih metod kot najbolj sprejemljivi način urejanja rojstev. V Sloveniji ga učimo v okviru Medškofijskega odbora za družino. Priporočite ga v svoji župniji. Več o simptomermalni metodi Sensiplan, tečajih, terminih informativnih srečanj in svetovalcih lahko preberete na spletni strani www.sensiplan.si in <http://nadskofija-ljubljana.si/druzina/>.

Delavnice za starše predšolskih otrok o verski vzgoji.

S to ponudbo nagovarjamo predvsem tiste »zaročence«, ki so na tečajih Priprave na krščanski zakon izrazili to potrebo. Udeleženci preteklih tovrstnih ponudb so hvaležni in so spodbuda za naprej. Vabila pošljemo tudi na župnije s prošnjo, da informacije posredujete naprej.

Delavnice za zakonce o reševanju konfliktov

so pripomoček k trdnemu medsebojnemu odnosu. Vsako leto pregledamo približno 600 evalvacijskih vprašalnikov udeležencev Priprave na zakon v nadškofiji Ljubljana. Iz njih je razvidna velika potreba po nadaljnem izobraževanju s področja premagovanja kriz, reševanju konfliktov in rasti v odnosu. Dosedanje izkušnje so dobre, zato bomo delo nadaljevali; še posebej, ker se udeleženci seznanijo z načinom reševanja konfliktov, kot jih srečamo v Svetem pismu.

Redna mesečna srečanja in duhovni vikendi

za verne samske, ovdovele, razvezane. Kako osmisliti svoje življenje in najti poslanstvo kljub še neuresničeni želji?

Mladi v občestvu

mag. Tone Česen

Pastoralni načrt Pridite in pogledjte v tretjem izzivu govori o živih občestvih. Ko se z mladimi pogovarjamo o njihovih željah, večkrat slišimo, da v svojem življenju mnogokrat veliko dajejo (projekti v župniji), osebno pa premalo dobijo za osebno rast v veri. Iz tega se je porodila ideja, da mladim ponudimo program, preko katerega bodo osebno rastle, se bogatili v medsebojni izmenjavi izkušnje Boga in gradili skupnost, ki jim bo pomagala pri delu za druge mlade. Osrednji poudarek pastoralnega leta, ki je pred nami, bo zato usmerjen v razvoj programa Malo občestvo. Srečanja in vsebine so namenjene organiziranim in tudi naključnim skupinam. Za voditelje bo organizirano usposabljanje. Cilji so poslušanje Božje besede, medsebojna izmenjava izkušnje življenja in odnosa z Bogom ter pripravljenost za služenje.

V okviru Medškofijskega odbora za mladino že vrsto let izvajamo več dejavnosti, ki povezujejo mlade tudi na slovenski ravni. Na ravni Škofijskega odbora za mladino se pridružujemo tem dejavnostim.

Slovenska šola za animatorje

Ti programi niso v namenjeni samo usposabljanju za delo z mladimi in otroki, ampak tudi duhovni rasti. Način dela spodbuja medsebojno povezovanje. To je tudi priložnost, ko se animatorji drug od drugega nalezejo navdušenja. Zato so programi primerni za že oblikovane skupine, prav tako pa tudi posameznikom.

Poseben program je namenjen tistim, ki bi želeli še poglobiti svojo izkušnjo vere in postati voditelji skupine ali nekega projekta v župniji (oratorij ali podobno).

Sodelovanje s taizejsko skupnostjo

Cerkev na Slovenskem že vrsto let plodovito sodeluje z brati iz Taizéja. Posebno mesto zavzema vsakoletno evropsko srečanje mladih v različnih glavnih mestih Evrope. Letos smo povabljeni v Prago, glavno mesto Češke. Skupno romanje mladih skupaj z duhovnikom, redovnikom, redovnico ali bogoslovcem je priložnost za medsebojno

obogatitev, prijateljski pogovor, skupno molitev z mladimi iz vse Evrope, spoznavanje različnosti narodnosti, cerkvenih običajev in navad ter pastoralnih praks. Preproste bivalne razmere za bivanje pa udeležence vabijo v duhovno in telesno izkušnjo z vsemi, ki imajo v svojem življenju »manj«, ki so, kot nam kliče papež Frančišek, »ubogi«.

Molitvena srečanja v duhu Taizéja so skozi vse leto v različnih krajih po Sloveniji. Prav tako je mogoče, da skupina mladih, ki pripravi tako molitev, obišče župnije in za mlade pripravi srečanje.

Kaprije – poletni počitniški programi za mlade in družine na morju

Na otoku Kaprije v bližini Šibenika je za skupine mladih, posameznike in družine v čudovitem in mirnem okolju možnost, da v preprostem skupnem življenju na drugačen način doživijo skupnost, naravo in Boga. Mlade, ki so se kdaj udeležili programov, najbolj nagovarja možnost, da nosijo odgovornost za skupno življenje (kuhanje, pospravljanje ...), da okrepijo svoj odnos do bližnjih in poživijo svojo izkušnjo Boga (skupna in osebna molitev, obhajanje zakramentov v naravi). Hiša je na voljo tudi za zaokrožene skupine (zakonske, mladinske) zunaj poletne sezone (maj, junij, september, oktober).

Študenti v Ljubljani

V času srednje šole je večina mladih bolj ali manj vezanih na svoje domače okolje. Študijska leta pa mnogi daljši čas preživijo v Ljubljani. Najbolj množična stična točka je za marsikoga sredina večerna maša pri frančiškanih ob 19. uri. Po sveti maši so na voljo različ-

ne dejavnosti pri frančiškanih ali v Centru SKAM.

Za izobraževanje študentov in soočanje z aktualnimi vprašanji že 48. leto pripravljamo Nikodemove večere. Letos bodo vsebinsko posebej zaznamovani s papeževo okrožnico »Veselje evangelija« in letošnjo poslanico mladim »Blagor ubogim v duhu, kajti njihovo je nebeško kraljestvo«. Smo v letu spomina na začetek prve in druge svetovne vojne; v delu večerov bodo zato mladi sami spregovorili o tej temi. Letošnji večeri bodo od 17. do 20. in od 24. do 27. novembra.

www.mladinska-pastorala.si

Namesto sklepa povabim vse mladinske pastoralne delavce, posameznike in skupine, da uporabljate spletni koledar dogodkov za mlade v Cerkvi, ki ga odpiramo letošnje jesen. Za mlade je na voljo veliko dogodkov, za katere pa, žal, mnogokrat niti ne vedo in jih zato ne morejo izbrati. Naj bo tudi moderno spletno orodje pripomoček pri evangelizaciji.

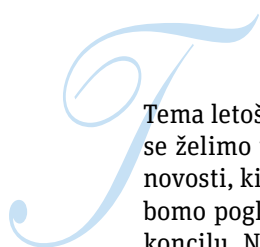
Koristne povezave:

www.malo-obcestvo.si
www.drustvo-skam.si
www.unipas.si
ssa.rkc.si

Kaj imajo skupnega sol, luč in laik na Slovenskem?

Mesto in vloga laikov od 2. vatikanskega koncila do danes (Povzetek predavanja na Pastoralnem tečaju)

dr. Andrej Šegula

Tema letošnjega pastoralnega tečaja je laik – voditelj. V predavanju se želimo vrniti do 2. vatikanskega cerkvenega zbora in pogledati novosti, ki jih je koncil prinesel v poslanstvo laikov. V nadaljevanju bomo pogledali še nekaj utrinkov iz dokumentov, ki so izhajali po koncilu. Na koncu bomo izpostavili nekaj iztočnic v razmislek.

Dogajanja med 2. vatikanskim koncilom

Drugi vatikanski koncil so nekateri poimenovali kar »koncil o laikih«. Gre za prvi koncil v zgodovini, ki je tako temeljito obravnaval mesto in vlogo laikov v Cerkvi. V koncilskih dokumentih najdemo kar 148 mest, ki govorijo o laikih. Koncil je presešel dotedanje gledanje na laike, v luči katerega so bili laiki predvsem podrejeni in pasivni del Cerkve.

Nemalo teologov, med njimi tudi Y. Congar, meni, da je še vedno navzoče nepravilno pojmovanje klerikalne ekleziologije. In prav zato laika opredelimo glede na položaj »klera« kot tistega, ki »ni klerik«.

Koncil oblikuje definicijo (C 31), s katero je prekinjeno večstoletno »negativno« pojmovanje laika, ki je izhajalo iz pojma »klerik« – opredelilo je, kaj laik ni. Definicija pravi: »Pod imenom laiki razumemo tukaj vse vernike razen udov svetega reda in redovniškega stanu, potrjenega v Cerkvi, to se pravi vernike, ki so bili s krstom včlenjeni v Kristusa in s tem uvrščeni v Božje ljudstvo. Ti verniki so s krstom na svoj način postali deležni Kristusove duhovniške, preroške in kraljevske službe in izvršujejo svoj delež poslanstva celotnega krščanskega ljudstva v Cerkvi in v svetu.« Gre za definicijo, na kateri temeljijo vse druge opredelitve. S to laik ni le »podaljšana roka« duhovnika. Soodgovornost obojih, laikov in duhovnikov, je ena najpomembnejših

pastoralnih idej koncila in najtesneje povezana s strukturo Cerkve.

Ko se koncil dotakne pomembnega področja odnosa laikov do hierarhije, uporabi jasno dikcijo: »V skladu s svojim znanjem, strokovnostjo in ugledom, katerega uživajo, imajo pravico, včasih celo dolžnost, da povedo svoje mnenje.« Opazna je težnja po odprtosti in zaupanju.

Teologija se je neposredno pred 2. vatiškanskim koncilom osredotočila na definicijo laika. Že prej so želeli preseči negativno pojmovanje, ki je prevladovalo v dogmatiki in kanonskem pravu. Težnje in definicije so se nagibale od onih, ki so vztrajali pri podobi laika, ki »mora biti dejaven znotraj Cerkve« (Congar, von Balthasar, Philips), do onih drugih, ki so menili, »da mora biti laik dejaven v svetu (Schillebeeckx, Rahner, Baumgartner). Koncil dejansko preseže enostransko gledanje in zajame obe razsežnosti. Opustiti je treba mišljenje, da so laiki samo »objekt« hierarhije ali pasivni del Božjega ljudstva.

Odlok o laiškem apostolatu, LA (AA: Apostolaicam actuositatem)

Pričujoči odlok podčrta eno izmed najpomembnejših dimenzij. V 4. točki namreč pravi: »Ker je Kristus, ki ga je Oče poslal, izvir in izhodišče vsakega apostolata, je jasno, da je njegova uspešnost odvisna od življenjske povezave laikov s Kristusom.« Do neke mere lahko laiki za to poskrbijo sami, sicer pa so k temu poklicani duhovniki (razlaga Božje besede, zakramenti ...). Polja laiške pastorage bi lahko razdelili na tri področja: znotraj Cerkve, zunaj Cerkve in sodržavljane s posebnim strokovnim znanjem.

Zakonik Cerkvenega prava (1983)

Zakonik v kanonu 225,1 pravi: »Laiki, ki jih tako kakor vse vernike Bog po krstu in birmi določa za apostolat, imajo na splošno, posamezni ali povezani v združenjih, dolžnost in pravico prizadevati si, da bi božje oznanilo odrešenja spoznali in sprejeli vsi ljudje po vsem svetu ...« Tudi Zakonik izpostavlja zakramenta krsta in birme kot temelja za poslanstvo laikov. Cilj laiškega apostolata je, da bi Božje oznanilo odrešenja spoznali vsi ljudje.

Kongregacija za duhovnike: Navodila o sodelovanju laikov pri službi duhovnikov (1998; CD 74)

Navodilo ugotavlja, da so se v času po koncilu v Cerkvi na tem področju zgodile velike spremembe. Katoliški laiki se vedno bolj zavedajo svoje poklicanosti. K temu so svoj delež prispevali tudi pokoncilski dokumenti, ki so jasneje opredelili mesto in naloge katoliških laikov v Cerkvi in svetu: Apostolska spodbuda o katoliških laikih (1989), okrožnica O dostojanstvu žene (1988), Zakonik cerkvenega prava (1983).

Navodila spregovorijo o nekaterih vprašanih glede sodelovanja vernih laikov pri službi duhovnikov. Prav tako govorijo tudi o praktičnih uredbah: homiliji; župniku in župniji; nedeljskem bogoslužju v odsotnosti duhovnikov; izrednih delivcih svetega obhajila ...

Dr. Rafko Valenčič pravi: »V slovenskih razmerah navodilo ni bilo deležno ne večjega odmeva ne nasprotovanj. To si je mogoče različno razlagati. Najprej z dej-

stvom, da so bili slovenski katoliški laiki desetletja po vojni zaradi političnih razmer skromno udeleženi pri poslanstvu v Cerkvi, še manj v družbi.«

Ob tem se lahko vprašamo, ali je mogoče, da smo toliko »zreli«, da si laiki in duhovniki »razdelimo« delo in poslanstvo glede na svoje poslanstvo.

Sklepni dokument plenarnega zbora Cerkve na Slovenskem (Ljubljana, Družina 2002)

V slovenskem prostoru ima sklepni dokument posebno težo. Nastal je ob prehodu iz drugega tisočletja v tretje in želi ovrednoti stanje v življenju Cerkve na Slovenskem. V tem kontekstu se dotakne tudi poslanstva laikov.

V 349. točki je zapisano: »Cerkev na Slovenskem se na pragu novega tisočletja živo zaveda nenadomestljivega poslanstva, ki ga imajo v procesu evangelizacije

slovenske družbe krščanski laiki.« V bistvu gre za »potrditev« koncilске definicije.

Točka 395 izpostavi pomembno področje sodelovanja: »Poglobljeno pojmovanje Cerkve zahteva vzgojo in izobraževanje laikov in duhovnikov za pogumnejše in ustvarjalnejše sodelovanje ... « Poudarimo lahko dvoje: formacijo laikov in mesto, ki ga imajo v Cerkvi in družbi.

Zelo aktualna zadeva v slovenskem prostoru (397): »Cerkev je v pokoncilskih časih odprla vrata laičkim katehistom in katehistinjam tudi pri nas. V zadnjem desetletju se je povečalo število laičskih teologov in teologinj, ki pomenijo veliko bogastvo za Cerkev in družbo.« Kje so laičski teologi danes, kaj počnejo, zakaj niso bolj vpeti v pastoralno delovanje? V sklepu dokumenta je zapisano (398): »Na ravni škofije naj se ustanovi Urad za laičske teologe in druge laike v cerkvenih službah.« Kje se je ustavilo uresničevanje zapisanih sklepov?

Papež Frančišek: Apostolska spodbuda Veselje evangelija (Evangelii Gaudium, CD 140)

V tej apostolski spodbudi želi papež Frančišek odpreti oči človeku današnjega časa: preprosto, da bi z veseljem živeli evangelij. Naslovljenci smo vsi, laiki in posvečeni. Točka 102 jasno spregovori: »Laiki so velikanska večina Božjega ljudstva. V njihovi službi je manjšina: posvečeni nosilci službe.« Papež dokaj jasno spregovori o svojih opažanjih, ko pravi: laikov je veliko, čeprav jih še ni dovolj. Torej laiki so, toda niso še »prebujeni«. Kljub jasnim smernicam je »klerikalizem« še vedno ovira pri »razcvetu« laiškega apostolata.

Perspektive laikov v Cerkvi na Slovenskem

V Bogoslovnem vestniku (2013/2) je dr. Brigita Perše objavila članek »Laiki na Slovenskem pol stoletja po drugem vatiškanskem koncilu«. V članku navaja ugotovitve ob anketi 2012 v ljubljanski nadškofiji ob upoštevanju krovnega dokumenta Pridite in pogledite (PIP). Prav tako izpostavi perspektive laikov v Cerkvi na Slovenskem:

Oblikovanje laiških sodelavcev. Anketa kaže, da so laiki premalo oblikovani na štirih področjih: na intelektualnem, občestvenem, človeškem in duhovnem. Potrebna je celotna formacija laikov (vse možnosti, ki jih ponuja Cerkev na Slovenskem).

Podoba laika in podoba duhovnika. Po anketi sodeč bi lahko rekli, da so šibke točke laikov lahko odsev duhovnikovih šibkih točk ali obrnjeno.

Vedno večja potreba po laikih. Anketa ugotavlja (duhovniki), da bodo morali imeti laiki v Cerkvi čez deset let večjo vlogo, kakor jo imajo danes.

Kaj bomo z laiški teologi? Problem se pojavi pri plačevanju laikov.

Mala občestva. Izkušnja (sekularizacija, materializem ...) opaža upad verske prakse. Vera se v tem kontekstu najbolje ohranja v malih občestvih.

Namesto sklepa

Vse te spodbude »merijo« na spremembe navznoter. Poslanstvo laikov pa je tudi navzven. V pogovoru za Radio Vatikan je predsednik Avstrijske škofovske konference kardinal Christoph Schönborn povedal, da je Avstrija sredi velikega procesa sprememb. Meni, da je eno od pomembnejših vprašanj, s katerim se ukvarjajo, kako naj ljudje v evangeliju in Kristusu najdejo odgovor na svojo željo po duhovnosti, verski pripadnosti in življenjski usmerjenosti. Če ima Dunaj 1,8 milijona ljudi, samo 2 % pa jih obiskuje nedeljsko mašo, se je po kardinalovem prepričanju treba vprašati, kako živijo preostali. Zastaviti je treba vprašanje, ali kot župnijska, kot krščanska skupnost raje ostajamo udobno in mirno znotraj naših zidov ali pa nas žge vprašanje, ali ti ljudje poznajo Kristusa (spletne strani Radia Vatikan).

Laik – voditelj v duhovnem gibanju

(Povzetek predavanja na Pastoralnem tečaju)

Dani Siter

V posinodalni apostolski spodbudi o krščanskih laikih (CHRISTIFIDELIS LAICI, 1989) je papež Janez Pavel II. zapisal: »Ker so krščanski laiki udje Cerkve, imajo poklic in poslanstvo oznanjati evangelij.« To poslanstvo – oznanjevanje evangelija – je torej po krstu ne le moja temeljna pravica, pač pa tudi dolžnost, ki me žene, da postajam vedno bolj živi ud Cerkve.

Zavedajoč se tega poslanstva sva se z ženo v letu 2000 odpravila na nenavadno pot. Zapustila sva svoji socialno varni službi in šla za Božjim klicem ter se v celoti posvetila delu z zakonci in družinami – ustanovila sva Društvo Družina in Življenje (DiŽ), ki je v teh letih preraslo v pravo gibanje med zakonci in družinami. Danes v Sloveniji deluje več kot 120 novih zakonskih skupin, več kot 2500 parov je šlo skozi vikend seminar za zakonce **Nepozabni trenutki za naju**, **nadaljevalni seminarji** so vedno bolj obiskani, **duhovni teden za**

družine je naša stalnica, izdajamo knjige, glasilo, imamo spletno stran (www.diz.si) ... Skratka, povpraševanja po programih za zakonce in družine je vedno več ...

Danes je poslanstvo DiŽ enakomerno razvejeno po vseh slovenskih škofijah. Zgledno sodelujemo z vsemi škofi in duhovniki. Poleg temeljnih programskih poudarkov (vikend seminarji in zakonske skupine) je najpomembnejše delo **usposabljanje VODITELJSKIH PAROV**, ki vodi jo zakonske skupine. **Voditeljski par** sta zakonca, ki sta vzela Boga in svoj zakon zares – odločila sta se, da bosta gradila svoj odnos in to svojo odločitev vsak dan znova potrjujeta z osebno in zakonsko molitvijo, branjem Božje besede, evharistijo, redno spovedjo ... Gre torej za par, ki ima osebno izkustvo srečanja z živim Bogom (Kristusu sta rekla svoj osebni DA) in je za njima vsaj leto ali dve srečevanj v MATIČNI zakonski skupini. Vsak voditeljski par se redno udeležuje **nadaljevalnih vikend seminarjev** za zakonce, je redno navzoč na **regijskih srečanjih** za voditeljske pare in je drugim zakoncem pripravljen kazati pot, ki jo je sam že prehodil. Voditeljski par spoštuje **temeljna pravila** zakonske skupine, se na srečanje vnaprej pripravi (zakonca se seznanita z vsebino in cilji lekcije) in vse potrebno dogovori z duhovnikom, ki je duhovni asistent zakonske skupine. **Voditeljski par zakonsko skupino vodi**, spodbuja in usmerja pogovor in aktivno sodelovanje zakoncev, ne poučuje, ne predava in ne pridiga, ni terapevtski in ne vsevedni par, pač pa je le

prvi med enakimi. Voditeljski par deluje vsaj v dveh skupinah – v eni prejema, v drugi daje naprej – NAČELO PRETOČNOSTI (Genezareško jezero prejema in daje in je živo). Apostol Pavel pravi: **»Kar si slišal od mene pred mnogimi pričami, izrôči zanesljivim ljudem, takim, ki bodo zmožni tudi druge poučiti«** (2 Tim 2,2).

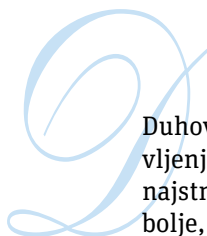
Formacija voditeljskih parov: Voditeljski pari se ne rodijo, pač pa se naredijo. Ko pridejo v zakonsko skupino, smo pozorni na njihov razvoj in predanost, pomagamo jim prepoznati njihov talent in jih spodbudimo, da ga dajo drugim na voljo. Gre predvsem za duhovno formacijo – duhovno spremljanje: **»Da se po njegovem Duhu MOČNO UTRDITE V NOTRANJEM ČLOVEKU«** (Ef 3,16). Voditeljski par se vedno bolj zaveda pomena Božje besede (močno priporočamo **Besedo med nami**, ki jo izdaja Družina), rednega zakramentalnega življenja ter dejstva, da je vsak, ki želi biti živa Kristusova priča, bolj izpostavljen napadom hudega duha. Prav zato voditeljske pare vedno znova opozarjamo na duhovni boj (Ef 6), ki ga Pavel opisuje – gotovo ne po naključju – takoj po poglavju o ljubezni in spoštovanju med možem in ženo (Ef 5).

Upam, da bomo kmalu zares vedeli, kako pomembni so usposobljeni laiki – voditelji. Župnikom toplo priporočam, da začnejo več vlagati v ljudi kot v zidove in pozlate, saj se zavedam dejstva, da bomo morali biti, če bomo hoteli kot kristjani preživeti in obstati, močno utrjeni v notranjem človeku (Ef 3,16).

Duhovnik kot oče

(Povzetek predavanja na Pastoralnem tečaju)

Aleš Primc

Duhovnika razumem kot očeta. Otrok razume očeta v različnih življenjskih obdobjih drugače. Majhen otrok misli, da oče vse zna, najstnik misli, da nič ne ve in da mu omejuje življenje, da bi bilo bolje, če ga sploh ne bi bilo ... Z leti čedalje bolj spoznavamo, kako sta mama in oče imela zelo veliko prav ...

Kakšna je vloga očeta v odnosu do otroka?

1. Svojega otroka sem dolžan imeti rad in biti pripravljen zanj dati vse, tudi življenje.
2. Dolžan sem ga vzgajati tako, da bo usposobljen za samostojno življenje; ga vpeljati v svet, da bo po njem lahko hodil sam – čim bolj uspešno, odgovorno, polno.
3. Dolžan sem zanj moliti, ker se zavedam, da samo s svojimi človeškimi močmi nisem sposoben dobro izpeljati teh dveh nalog.

Vse to troje pričakujem tudi od svojega duhovnika. In, hvala Bogu, sem to od vseh duhovnikov tudi dobil. Bojim pa se, da se mogoče pri kakšnem duhovniku zalomi že pri prvem. Da morda kdo nima rad vernikov, ki so mu zaupani. Za milost, za ta dar ljubezni do vseh ljudi, ki so vam zaupani, je po mojem treba vseskozi moliti. Ker za to, kar vi delate, za to duhovno vodstvo, za to vzgojo, moraš človeka preprosto rad imeti. Mislim, da je dr. Janez Evangelist Krek nekoč rekel, da je treba imeti ljudi rad, ker če jih nimaš, je vse delo tehnična stvar, ni iskrena. Ne moreš biti kot duhovnik »človek za druge«.

Če tako postavimo odnos, je branje cerkvenih dokumentov o odnosu med duhovniki in laiki bistveno lažje. Sicer lahko različni ljudje iste dokumente, o katerih je govoril dr. Šegula, interpretirajo zelo različno, celo povsem nasprotno. Eni npr. iz njih izpeljejo, da so v Cerkvi glavni laiki, duhovniki in cerkvena hierarhija pa so bolj za zraven, v to smer gre npr. avstrijska Wir sind die Kirche. Drugi pa ravno obrnjeno lahko notri vidijo, da je župnik glavni čez vse, da lahko laiki morda dajo kakšno mnenje, odločil bo pa župnik kot misli, da je prav. Oboje lahko različni ljudje potegnejo iz teh dokumentov.

Sprejemanje različnost talentov v Cerkvi

V Cerkvi je različnost talentov in darov neizmerna. Skrbi pa me, da si dostikrat nekateri predstavljajo neko hierarhijo teh talentov, darov, različnosti. Češ, tisto, kar jaz delam, je najbolj pomembno, nekaj drugega je manj pomembno, ono pa že pravzaprav ni več katoliško.

Mislím, da je prav, da se samoopredelimo. Npr. jaz sem po svojem družbenem angažmaju krekovec. Navdihuje me lik dr. Janeza Evangelista Kreka, njegovo delo, njegovi pristopi, njegova družbena vizija, ki je krščansko socialna. V intimnem osebnem družbenem odnosu zagovarjam življenje (sem pro life). Tu gre za vprašanja, kar družba izpostavlja predvsem kot vprašanje splava in evtanazije. Sem tudi »za družino« (pro family). Za temeljno pravico otroka, da raste, se razvija in vzgaja v območju »naravne« družine.

Vprašanje je, kaj ste vi? Ključno pa je, da ko bo vsak povedal lastno definicijo – kaj sem –, da ne bomo za nikogar rekli, da tisto, kar si ti, ni pomembno. Ti si ekstremist, ti si nazadnjak, liberalec ... Ne, ti si to, kar si, in jaz to spoštujem!

Kam bo šla Cerkev v naši družbi?

Seveda bo šla za Kristusom. Ampak kam bo šla v smislu položaja v naši družbi? Ali bomo šli v smislu, da se ne bomo nič oglašali, šli v neke katakombe, ali pa bomo žive priče.

V zadnjem času, ko smo kristjani pod velikim obleganjem, smo začutili v našem gibanju pomembno poslanstvo tudi v tem, da se borimo proti t. i. kristjanofobiji. Se

pravi sistematičnemu sovraštvu do kristjanov, do Cerkve, manj se navzven kaže kot sovraštvo do Jezusovega nauka in Jezusove osebe.

Verjamem, da katoliški duhovnik drugače kot za življenje, skorajda ne more biti. Ampak se najde duhovnik, ki misli, da te teme ne bi smeli odpirati v javnosti. Da s to temo kalimo družbeni mir. Da nas bodo bolj pustili na miru, če o tem ne bomo govorili. In se bojijo, kako nas bodo napadali, če se bomo s tem preveč ukvarjali. Moj odgovor: takih, ki ne delajo tistega, kar mislijo, da je prav, je v tej družbi že preveč. Ni treba, da smo še mi.

Ker pa veliko ljudi razmišlja na prvi pogled pragmatično in racionalno, smo danes tam, kjer smo. Zanimivo, ko se s temi vprašanji ukvarjajo nasprotniki pravice otroka do življenja, se nam ne zdi, da provocirajo.

Zdaj se nam kaže več kot 20-letni umik iz zanimanja za družbene zadeve. Kaže se nam v velikih kreditih, ki jih bomo morali plačevati, in sorazmerno slabem odnosu do Cerkve. Mi smo ves čas mislili, kako nas bodo imeli radi, če jim ne bomo »težili«, če bomo zatajevali lastno identiteto. Izkazalo pa se je, da hujšega sovraštva do Cerkve in kristjanov, kot je danes, še ni bilo. Kljub naši veliki strpnosti, odprtosti ... Kaj smo dobili? Izgubili smo še znotraj lastnih vrst nekaj od svoje identitete. Vmes so k temu veliko prispevale napačne usmeritve kot npr. ukvarjanje s financami na način, ki ni primeren za Cerkev. Ampak prepričan sem, da bi bil ugled Cerkve enak kot je danes, tudi če ne bi bilo nobenih mariborskih škofijskih finančnih zgodb. Tako bi bilo po mojem tudi, če bi Cerkev leta 1990 vse razprodala in dala revežem.

Tak ugled Cerkve v družbi, kot ga imamo v Sloveniji, imajo namreč tudi države, ki niso imele nobenih gospodarskih in fi-

nančnih afer, npr. v Belgiji, na Nizozemskem, v Avstriji, Nemčiji, Franciji. Tam je ugled Cerkve enak ali še nižji kot pri nas. Cerkve so enako ali še bolj prazne ..., pa niso imeli finančnih afer. Se pravi, to je neki trend zahodne evropske civilizacije, za katero se zdi, da se v enem delu trudi izbrisati vpliv in pomen kristjanov, katoliškega družbenega nauka v družbi ...

Mislim, da pot Cerkve v prihodnosti ni v odrekanju identiteti, zakrivanju identitete, skrivanju, konformizmu, prilagajanju večinskemu porabniškemu trendu ..., ampak v tem, da smo, kar smo. Povsod. Doma. V službi. V javnosti. V Cerkvi. Za to pa nam ni treba drugega kot samo odpreti Sveto pismo, evangelij, pogledati našo tradicijo ... To je naša največja prednost, ki jo imamo. Da imamo pravico in resnico na svoji strani. Kristjani v javnosti moramo biti kristjani in se ne truditi, da bi bili videti, kot da nismo. Če bomo videti, kot da nismo, ne bomo kristjani v javnosti. Za to moramo izkoristiti vse pravne možnosti, ki nam jih daje zakonodaja. Truditi se moramo biti aktivni kristjani, ne samo z zavzemanjem in predstavljanjem stališč, ampak predvsem tudi z zgledom. To je težka in odgovorna naloga, ki se je ne smemo ustrašiti. Kristjani zato spoštujemo vsako oblast, v kateri lahko živimo svojo vero. Katere oblasti pa kristjan ni dolžan spoštovati? O tem spregovori Benedikt XVI. v zbirki esejev *Evropa, kje si?* Tiste oblasti, ki mu ne dovoli, da živi in izpoveduje svojo vero. Kakšen pa je odgovor kristjana, ko mu oblast ne dovoli živeti in izpovedovati vere? Revolu-

cija, prevrat, nasilje? Ne. Ste pripravljeni na odgovor: mučeništvo. Ali smo za vero pripravljeni na mučeništvo?

Vloga duhovnika v družbenem udejstvovanju

Vloga duhovnika v družbenem udejstvovanju je nenadomestljiva. Poznam kar nekaj duhovnikov, ki ne bi želeli nikoli opraviti naloge, ki jo je imel dr. Tadej Strehovec v našem gibanju okrog družinskega zakonika. Kaj je bila njegova vloga? Da je bil vedno tam. On se je med nami sorazmerno malo oglašal. Ampak bil je tam in skrbel, da smo vsako srečanje začeli in končali z molitvijo in iskali Božjo voljo. Da ne bomo sovražili, da ne bomo podcenjevali, da bomo naše nasprotnike sprejemali, da jih ne bomo želeli premagati, ampak spreobrniti ... To je bil ton, ki nam ga je dajal ves čas. Morda smo kdaj naredili kaj drugače, kot nas je učil, ampak stalno nam je »pral možgane in srce« v pozitivnem smislu. Pral jih je tistega, kar v njih ne bi smelo biti: sovraštva, maščevalnosti ipd.

Če pride k vam duhovnikom nekdo, še zlasti če je mlad, ki bi kaj rad naredil, mu dajte možnost in spodbudo. Tudi če pride z neko neumno idejo. Sicer ga boste morda tako zatrli, da ne bo več prišel, ne z neumno ne s pametno. Če ga boste pa pustili, da naredi kakšno neumno stvar, bo slej ko prej sam ugotovil, da je neumna, in bo naslednjič najverjetneje prišel k vam s pametno idejo.

Pastoralni tečaj 2014 Laik – voditelj

bo za laiške pastoralne sodelavce potekal v soboto, 4. oktobra 2014, od 9. do 13. ure, v Zavodu svetega Stanislava v Šentvidu. Namen letošnjega Pastoralnega tečaja je pomagati laiku pri iskanju in prepoznavanju svoje temeljne poklicnosti. Predavali bodo dr. Andrej Šegula, ki bo podal nekaj teoloških poudarkov o poslanstvu in poklicnosti laika ter Aleš Primc in dr. Bojan Doljak, ki bosta v nadaljevanju poslanstvo laika v svetu in Cerkvi predstavila na podlagi svojih praktičnih izkušenj.

Prihodnje usposabljanje predstavnikov ŽPS oz. župnije v pripravi na pastoralno načrtovanje v župniji

bo prav tako potekalo v Zavodu sv. Stanislava (od 9.00 do 13.00) in sicer v dveh terminih. V soboto, 8. novembra, bo usposabljanje za udeležence iz dekanij 1. in 3. arhidiaconata (dekanije: Ljubljana-Center, Ljubljana-Moste, Ljubljana-Šentvid, Ljubljana-Vič/Rakovnik, Kamnik, Domžale, Litija, Zagorje); v soboto, 15. novembra, pa bo usposabljanje za udeležence iz dekanij 2. in 4. arhidiaconata (dekanije: Radovljica, Kranj, Šenčur, Tržič, Škofja Loka, Vrhnika, Cerknica, Ribnica, Grosuplje). Navedeno usposabljanje bo obenem nadomestilo dekanijska srečanja za člane ŽPS, ki običajno potekajo ob koncu meseca novembra, zato so k udeležbi vabljeni vsi člani ŽPS.

Molitev za Cerkev na Slovenskem

**Dobri Oče, Ti si vedno z nami.
Z nami si v našem hrepenenju, upanju in veselju.
Z nami trpiš, ko nas zagrinjajo
trpljenje in stiske, bolečina in nemoč.
Z nami si v naši Cerkvi,
ki jo ljubimo in Te zanjo prosimo.
Naj jo vedno spremlja Tvoj očetovski blagoslov,
da bo polnost življenja iskala in našla le v Tebi.
Naj se kot tvoj ljubljeni Sin
daruje za vse ljudi, do bolečine.
Naj jo vodi tvoj Sveti Duh,
da bo vedno bolj polna modrosti in milosti.
In naj jo spremlja ljubeča skrb naše
nebeške Matere Marije,
da bo postajala vedno bolj tvoja, vedno bolj sveta.
Amen.**

Izdal: Svet katoliških laikov Slovenije, november 2013